

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

De Ecclesiasticorum Vita, Moribus, Officiis Libri Tres

Schevichavius, Gisbertus

Mogvntiae, Anno M.DC.XXI.

Cap. LXXVI. Beatæ Mentis Divinarivm laudum cantatrices.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42349

pscripserit: nempe vt musicos modulos cordis chorda, non ore tantum concinerent.

C A P. LXXVI.

BEATÆ MENTES DIVINARVM

laudum cantatrices.

§. **A** Christo Domino Deo nostro & Apostolis non video quis nobis cantum magis commendare possit, quam Sancti Angeli. *Iob. 38. versic. 7.* ubi eras, cum me laudarent simul astra matutina & iubilarent omnes filii Dei. Nam & cum Angelo pastoribus Saluatoris ortum nunciente facta est, inquit, *S. Lucas c. 2. v. 13.* subito multitudo militia celestis, laudantium Deum & dicentium. Gloria in altissimis Deo, & in terra pax hominib. bonæ voluntatis. Optima est hujus hymni partitio dum gloria Deo, hominibus pax assignatur. Est autem non optantium, vt sit, sed annunciantium, quod sit, nimirum quod in altissimis, hoc est, in cælo parta Deo, & materia glorificandi Deum præbita est Angelis ob natum Saluatorem. Et in terra pax est hominibus cum Deo, qui sunt bonæ voluntatis, quibus Deus bene vult, & qui Deo bene volunt. Et *S. Fulg. sermon. de S. Stephano.* Gloria in excelsis Deo heri exultantes sancti Angeli cantauerunt: hodie Stephanum laudantes in suum consortium susceperunt. Vnde & ista verba dicuntur hymnus siue Canticum Angelorum, vt manifestum est ex *Conc. 4. Tolet. can. 12.* ex *Thelesphoro de Cons. dist. 1. can. 46.* & docet *Walfridus Strabo in lib. de rebus Eccles. c. 22.* Et Ecclesia natalitio Saluatoris die, psallit ad Magnificat: *Hodie in terra canunt Angeli.* Quæ autem angelico hymno subjunguntur: vt, *laudamuste, benedicimus te, &c.* quidam tribuunt Hilario Pictauiensi Episcopo, alii Symmacho Papæ. Illud probabilius quod ab Apostolis sit concinnatus, siquidem integer fere extat apud *Clementem flor. l. 7. Constit. Apostolic. c. 48.* & vt in Missa decantaretur, insti-

Quis totius
in Missa
Cantici Glo-
ria in excel-
sis Deo, an-

instituerit Septimus à S. Petro Pontifex & Martyr Theophorus. Videatur Ioannes Stephanus Durandus lib. 2. de ritibus Ecclesie Cathol. cap. 14.

Varia S. Angelorum canticiones.

§. Huc pertinet & ille ter Sanctus Angelorum hymnus, siue trisagium apud Isa. c. 6. & ab Ecclesia usurpatus in S. Missæ sacrificio Sanctus, Sanctus, Sanctus, Dominus Deus Sabaoth, plena est omnis terra gloria eius. Et vi est in Apoc. cap. 4. v. 8. Sancta illa quatuor animalia requiem non habebant die ac nocte dicentia: Sanctus, Sanctus, Sanctus Dominus Deus omnipotens, qui erat, & qui est & qui venturus est. Ter dicitur Sanctus & semel Deus, ut indicetur nobis Trinitas, siue distinctio personarum, & simul diuinæ naturæ vnitas, quemadmodum annotarunt S. Patres apud Stephanum Durandum lib. 2. de ritibus Ecclesie Cathol. c. 31. n. 29.

Puer ad celum raptus, beatorum spirituum canticum audit.

§. Affine his & illud Angelorum canticum, cuius meminit Felix Papa in epistola ad Petrum Antiochenum Episcopum, & extat in actis 5. Synodi Constantinop. Cum terra motu quateretur Constantinoplis, populusq; oraret in campo puerulus toto populo spectante cum Proclo Ciuitatis Episcopo, in calum per vnā horā raptus est, ibiq; huiusmodi didicit hymnum Angelorum Deo accinentium Sanctus Deus, Sanctus fortis, Sanctus & immortalis, rursumq; descendens nunciauit, quæ in æthere audierat, dicens de cælo, quasi de multitudine psallentium huiusmodi laudes insonuisse auribus suis, dictumq; sibi: ut eam laudationem populo indicaret, quam ubi populi acceperant, receperunt ciuitatem, Deoq; per huiusmodi laudem propitio facto ab imminente ira liberati sunt. Hæc Felix Pontifex. Puer animam efflans in magna Ecclesia conditus est. Theodosius Iunior verò Imperator constitutione edita sancit, ut per totum Orbem hymnus iste diuinus miserere nostri addito concineretur. Latius hanc historiam commemorat Nicephorus libr. 14. histor. cap. 46. Et alii, quos citat Card. Baronius Anno Domini 446.

§. Bre-

§. Breuiarium Romanum 29. Iulii in vita S. Marthe, ^{Cœlesti car-}
ita de illius sorore præcipua Christi amatrice loqui- ^{mina audie-}
tur: Magdalena assueta orationi & pedibus Domini, vt optima ^{B Maria} Magdalena
parte contemplanda cœlestis beatitudinis, quam elegerat, frue-
retur, in vastam altissimi montis speluncam se contulit, vbi tri-
ginta annos vixit, ab omni hominum consuetudine disiuncta,
quotidie, per id tempus ad audiendas cœlestium laudes in al-
tissimam Angelis elata.

§. S. Gregor. lib. 3. dialog. cap. 31. Liugildus Vuisigotho- ^{Apud san-}
rum Rex Arrianus cum Ermigildum filium à Catholica religi- ^{etum regiūq;}
one neg. premiis neg. minis abducere posset, regno rebusque om- ^{Mariyrē Er-}
nibus spoliatus, arcta custodia inclusum, & collum manusq; ^{migildū An-}
ferro constrictum & adhuc cilicio corpus affligentē, & assiduus ^{gelorum cā-}
Deo pro constantia preces adhibentem, & omnibus modis sacri-
legam Arrianorum cōmunionē refutantem per immisos appari-
tores impacta eius cerebro securi occidi mandauit. Sed pro osten-
denda vera eius gloria, superna quoque non defuere miracula.
Nam cepit in nocturno silentio Psalmodie cantus, ad eiusdem
Regis & martyris corpus audiri. Quidam etiam ferunt quod
nocturno illic tempore accensa lampades apparebant. Cuius fra-
ter Richardus Rex non patrem perfidum, sed fratrem marty-
rum secutus, & ab Arriana hereseos prauitate conuersus, totam
Vuisigothorum gentem ad Catholicam fidem perduxit, & vnus
mortuus est, vt multi viuerent, &c.

§. Idem S. Gregor. lib. 4. dialog. c. 14. Sciendum est, in- ^{Angelorum}
quit, quia sæpè animabus exeuntibus electorum, dulces solent ^{cantiones in-}
laudes cœlestes erumpere, vt dum illam libenter audiunt, disso- ^{piorum mor-}
lutionem carnis ab anima sentire minimè permittantur. Ita leſſiam non ^{te, vt ei⁹ mo-}
Seruulus Dei famulus, multis annis paralyticus, vt se penitus sentiant.
commouere non possit, studebat semper in dolore gratias agere,
hymnis Deo & laudibus, diebus ac noctibus vacare. Qui cum se
mortis proximum agnouisset, presentes admonuit, vt cum eo
Psalmos pro expectatione sui exitus decantarent. Cumq; cum
eo & ipse moriens psalleret, voces psallentium repente compes-
cuit dicens: Tacete. Numquid non auditis, quanta resonent
laudes

laudes in cælo? Et dum ad easdem laudes, quas intus audierat, aurem cordis intenderet, sancta illa anima carne soluta est. Sed exeunte illa, tanta illic fragrantia odoris aspersa est, ut omnes illi, qui aderant, inestimabili suauitate repleantur, ita ut per hoc patenter agnoscerent, quod eam laudes, quas audierat in cælo, suscepissent. Iisdem prorsus verbis hanc S. Gregorius recenset historiam homilia 15. in Euangel.

Cantu Angelorum de mulceatur S. Victor.

§. Duos scripsit sermones B. Bernardus de S. Victore Conf. & in primo quidem de eo loquens: *Quis, inquit, non omni admiratione stupendum ducat carne circumdatum hominem, cælis patentibus, carnis oculo superno inspicere lumini, & videre visiones Dei, Angelico insuper mulceri cantico, doceri oraculo?* Et altero sermone: *Corpore terras, ait, mente cælos inhabitans, aliquando aliquid familiarius nuntiantes, aliquando ineffabili cantus suauitate plausibiles supernorum voces spirituum audiebat.*

Angeli Sanctorum laudes cantant.

§. Thomas Cantipr. lib. 1. Ap. cap. 11. §. 3. ex ore cuiusdam Canonici Regularis precibus & meditationibus deditissimi & accuratissimi monasticæ disciplinæ custodis accepit: quod mœrore confectus lachrymisque perfusus pridie quam illorum natalis dies celebraretur, S. Mauritium ejusque socios implorauit, ut eorum precibus iuuaretur luctusque spiritali solatio & lætitia leuaretur. Post multum peruigilium, tenuissimo somno recreatus audiuit choros Angelorum in sublimi cantantium: *Gaudent in cælis anime Sanctorum, qui Christi vestigia sunt secuti, & qui pro eius amore sanguinem suum fuderunt, ideo cum Christo regnant in æternum.* Tanta autem Angelici cantus vis & dulcedo fuit, ut non solum omnem animi mœrorem in quo jacebat, abstergeret, & corpori grauissimè laboranti integram valetudinem restitueret, & ex carnis ergastulo penè animum, nisi Deus prohibuisset, eliceret, & postea vix ullam perturbationem

tionem senserit, sed magna animi tranquillitate usus & fructus fuerit. Non proflus dissimile est, quod idem autor libr. 2. cap. 11. §. 7. commemorat, nimirum quod nocte assumptæ in cælos Deiparæ, cum Regulares Canonici matutinas preces decantassent, usque ad novum responsum subito mirabilis Angelorum concentus insonuit altissimis & suavissimis vocibus camentium: *Felix namque es sacra Virgo MARIA, & omni laude dignissima, quia ex te ortus est Sol iustitiæ Christus Deus noster.* Versum autem & Gloria Patri, quatuor Angeli succinerunt, cæteris postea respondentibus, ex quo illi memorabili gaudio completi fuerunt.

§. S. Macarius Romanus Senatoris filius, cuius nomen 23. Octob. tabulis Ecclesiasticis ascriptum est prima nocte nuptiarum, ductore Raphaelæ Archangelo in solitudinem pervenit, victusq; illusione quadam demoniaca, & ab initio meditans, ab eodem S. Raphaelæ, suam ut in cellulam rediret, admonitus est, ubi flexis ad DOMINVM genibus, totos quadraginta dies ieiunius peregit, & tandem surgens vidit totum antrum per omnes quatuor angulos cælesti lumine perfusum, Angelicam virumque purpura, diademate, auro, gemmisque nobilissimis ornatum, qui carmen inusitatum cecinit, cuius vox tonitruum, qui carmen inusitatum cecinit, cuius vox tonitruum, tam hominum turbam referebat, cantuque absoluto, obstupescenda locum odoris divini fragrantia complevit, indeque vox oculis sublatus, evanuit. Redeunte verd illo in cælum, tonitrua, fulgetraque, & terræ tremores secuti tanti, ut beatus Macarius attonitus septem ipsos dies usum omnem linguam amiserit. Ista Mathæus Raderus noster in suo Viridario. quibus similia de Angelis legimus Daniel 7. ver. 17. cap. 10. v. 6. 7. 8. 9. 10. 16. 17. Mach. 28. v. 1. 2. 3. 4. & in Apoc. sæpius.

§. Sicut autem Angeli in assumptis corporibus loqui possunt, ita & canere, vel etiam ejusmodi sonos formare in aëre, aut species in hominum sensibus.

Alioquin

Suo Angeli
cantu Dei-
param col-
laudant.

Angelica
harmonia

Quo modo
cantent An-
geli

Alioquin, vt ait S. Gregor. lib. 2. Mor. c. 5. *Vox Angelorum est in laude conditoris, ipsa admiratio intima contemplationis. Virtutis diuina miracula obſtupuiſſe, dixiſſe eſt: quia excitatus cum reuerentia motus cordis, magnus eſt ad aures incircumſcripti ſpiritus, clamor vocis. Quæ vox quaſi per diſtincta ſe verba explicat, dum ſeſe per innumeros modos admirationis format. Exempli cauſa vox ſit, Domine quis ſimilis tibi? Pſalm. 34. v. 10. huius autem vocis quaſi verba: Potentia, ſapientia, bonitas, iuſtitia, ſanctitas, clementia, maieſtas & id genus aliæ Dei perfectiones.*

CAP. LXXVII.

*BEATI HOMINES DIVINAS
cantitant laudes.*

§. **Q**uemadmodum verò angelicæ mentes, ita & humani ſpiritus beati, Deo laudes accinunt. Apoc. 4. v. 4. 8. uſq; ad cap. finem. cap. 6. v. 10. cap. 7. v. 9. cap. 11. v. 16. 17. pulcherrimè autem cap. 14. v. 2. ad 6. S. Greg. lib. 4. dialog. c. 20. duos ait monachos ex vna arbore à Longobardis ſuſpenſos, & necatos eſſe, quorum ſpiritus clariſ illic aptuſq; vocibus pſallere cœperunt, ita, vt illorum interfectores & captiui inaudiuerint: quod omnipotens Deus idcirco fieri voluit, vt viuentes quiq; in carne diſcerent: quia ſi Deo ſeruire ſtudeant, poſt carnis mortem verius viuant.

§. Sed vt ad Canonicarum Horarum cantum à mortuis frequentatum accedamus, in ſuo Martyriloquio Ado Archiepiſcopus Treuirenſis vir ſanctiſſimus pariterque doctiſſimus 9. Ianuarii ita habet: Antiochia ſub Diocletiano & Maximiano multi Sacerdotes & Eccleſia miniſtri comprehenſi, iuſſu crudelis Iudicis ingenti accenſo igne cōſumpti ſunt. Vbi ad commēdandam mortem Sanctorum hora tertia, ſexta, nona pſallentium chori ſeruntur auditi. Sed & veſperinos, & matutinos hymnos Deo cecinere. Surius tom. 1. Ianu. 9. in addi-

*Canonici
officiū à
morte ſancti
decantant
Martyres*